

V oblasti standardizace geotextilií konečně jasněji

Geotextilie jsou textilní výrobky prolínající do oblasti stavebnictví, jsou to tzv. stanovené výrobky spadající do působnosti nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 305/2011 EU, kterým se stanoví harmonizované podmínky pro uvádění stavebních výrobků na trh, známé jako nařízení CPR. Geotextilie posouzené v souladu s CPR a navazujícími harmonizovanými normami nesou označení CE, výrobce pro ně vydává na základě provedené certifikace provedené oznámeným subjektem tzv. prohlášení o vlastnostech. V roce 2001 byla vydána řada 10 norem ČSN EN 13249, ČSN EN 13250 až ČSN EN 13257 a ČSN EN 13265 pro jednotlivé aplikace použití geotextilií ve stavbách (EN verze vydány v roce 2000). Tyto normy byly následně harmonizovány a staly se tak podkladem pro certifikace geotextilií a jejich řádné uvádění na trh s CE označením. Normy však postupně zastarávaly, zejména s ohledem na potřebu trhu vyvinout postupy pro hodnocení dlouhodobé životnosti geotextilií ve stavbách (25/ 50/ 100 let).

Po dlouhých 14 letech byly v roce 2014 konečně vydány revidované verze těchto norem, které byly do české legislativy zavedeny jako edice 2, tedy ČSN EN 13249 ed.2, ČSN EN 13250 ed.2 ... Provedené revize se týkaly právě oněch zkoušek odolností pro deklaraci životnosti. Tyto normy platily určitou dobu souběžně s verzemi z roku 2001. Normy však nebyly harmonizovány – nebyly zveřejněny v evropském úředním věstníku a nemohly se tak stát podkladem pro CE certifikace geotextilií v souladu s CPR.

Pokračovaly práce na další revizi, opět v oblasti testování odolností, a v roce 2015 byly vydány další verze, tentokrát s označením ČSN EN 13249+A1, ČSN EN 13250+A1 ... Po určitou dobu platily souběžně s oběma předešlými verzemi norem z roku 2001 a 2014, tedy 3 současně platné verze, ke kterým byly navíc vydávány změny označené Z1, A1. Ani tyto verze však nebyly harmonizovány a ani ony tak neposkytovaly podklad pro CE certifikace.

Mezitím došlo k 1/2016 ke zrušení nejstarších – harmonizovaných verzí z roku 2001 a tím v podstatě přestala existovat harmonizovaná specifikace. I při existenci dvou novějších verzí norem z 2014 a 2015 bylo nutno CE certifikace provádět dle neplatných, nicméně harmonizovaných specifikací z roku 2001. K 11/2016 byly zrušeny edice 2 norem. Situace v normalizaci v oblasti geotextilií se tak stala velmi nepřehlednou.

Po další provedené revizi byly v 2/2017 vydány nové verze s označením ČSN EN 13249, ČSN EN 13250 ... (EN verze vydány v 2016). A tyto normy byly také v březnu 2017 konečně zveřejněny v úředním věstníku EU, byly tedy harmonizovány. V současné době zůstávají souběžně v platnosti verze ČSN EN 13249+A1:2016 a ČSN EN 13249:2017 (EN verze 2015 a 2016). Podkladem pro CE certifikaci se tak stávají poslední verze norem s přechodným obdobím do 3/2018, kdy lze ještě stále využívat neplatné harmonizované verze z roku 2001.

Revize norem je považována za podstatnou a vyžaduje, aby geotextilie uváděné na trh po datu 3/2018 byly v souladu s těmito nejnovějšími normami. Proto je nutno u stávající platných certifikátů pro geotextilie již uvedené na trh provést recertifikaci dle nových specifikací. Certifikace geotextilií je prováděna systémem posouzení a ověření stálosti vlastností 2+, tzn. certifikací systému řízení výroby (SŘV). Požadavky na samotný SŘV se v nových normách výrazně nezměnily, zásadní změny jsou v deklaracích životností geotextilií a ve zkušebních postupech pro stanovení trvanlivosti výrobků. Jelikož se jedná o dlouhodobé zkoušky - např. pro deklaraci životnosti geotextilií 50/100 let je vyžadována zkouška vyžadující 56/112 dní testování – nemusí roční přechodné období poskytovat dostatečný prostor pro nové testování a nové posouzení. Výrobci by tedy měli požadavky nových norem co nejdříve zavést do svých systémů řízení výroby, zajistit potřebné testy, neboť ty jsou potřebné pro provedení recertifikací nebo nových certifikací v souladu s harmonizovanými specifikacemi.

Ing. Svatava Horáčková
Vedoucí certifikačního orgánu pro výrobky TZÚ Brno
www.tzu.cz